

**“Akademisyen bilimden ve gerçekten yana hem tavırlı hem de taraf olmak zorundadır.
Çıkarı için tavırsız ve tarafsız olanları tarih lanetleyecektir.”**

Prof. Dr. Nihat Sipahi Hocayı Kaybettik!

Hocamın sonsuza göçüp giderken düşündürdükleri!

1960 yılında Antalya Lisesi günlerim biter bitmez Ankara Tıp günlerim başladı. O yıllara ait bazı anılarımı ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. O yıllarda Anadolu'daki liseler çok başarılı olduğundan en çok tercih edilen fakültelerin kapılarını çoğunlukla onlar açıyorlardı. 1960'lı yıllar kültürel ve düşünSEL faaliyetlerin zengin olduğu yillardı. Üniversite gençleri yeni anayasanın getirdiği özgür ortamda, daha iyi bir yaşam için, daha iyi eğitim istiyorlardı. Gençler yüzüyolların sosyal yapıda biriktirdiği sorunları tartışıyorlardı. Gençlerin bu sorgulayıcı tavırları bazı kesimleri rahatsız etmeye başlamıştı. Gençlere karşı tavır koyan bazı siyasi ve dinci kesimler, muhafazakâr yapıları nedeniyle mevcut sistemin muhafaza edilmesinin gerektiğini ileri sürüyorlardı. Bunlar yeni düşünceleme ve özgürlüğe karşıydılar; çünkü onlar yenileşmenin çıkarlarına zarar vereceğine inanıyorlardı. Toplumun bir kesimi de mevcut durumu kendi çıkarlarına uygun bulmadığından eski günlerin, yani geçmişin hasretini çekiyorlardı. Bunlar da toplumu eski günlere taşıyabilirse çıkarlarının artacağını düşünün, geçmiş hasretini çeken gericilerdi.

Bana göre, 1960'lı yıllarda, toplumu çağdaş çizgiye taşıyabilecek donanıma sahip düşün adamları yetişmiştir. O dönemde farklı düşün sistemleri, siyasi ve felsefi görüşlerin etkisi ile toplumda farklı örgütlenmeler, özellikle gençleri etkileyerek şekilde birileri tarafından gerçekleştirildi.

O dönemde toplumun belli bir kesimi ve gençler daha özgür, pozitif bilimleri esas alan bir eğitim arzu ediyorlardı. Daha güzel günleri görmek ve insanca yaşamak isteyen bu ilerici kesim, ilerlemek ve yenilemekten yanaydılar. Sosyalist ve hümanist düşüneler gündeme gelince doğal olarak aşırı milletçi ve etnik temelli örgütlenmeler de toplumda yerini aldı.

O yıllarda batı, başarılı toplum mühendisliği ile öyle senaryolar hazırladı ki, “bu ülkede solcu olmak vatan haini olmak” olarak algılandırıldı. Toplumda inanılmaz bir komünizm korkusu ve düşmanlığı işlendi. Sağcılar komünizm korkusunu topluma derinlemesine salarak mal ve mülklerini koruyacaklarını düşünüyorlardı. Halk, komünizmi ne görmüş, ne duymuş, ne de okumuştı. Duyuntulara göre komünizm gelirse, ne ev, ne eş, ne de din kalacaktı. Komünizm korkusu bu toplumda sağlıklı düşünmeyi yok etmiştir. Korkudur bizi bu günlere taşıyan.

Komünizm korkusu nedeniyle ülkede farklı düşünceye sahip insanlar birbirlerini hoş göremez oldular. Hoşgörü kaybolunca yaratılan komünizm düşmanlığı daha sonra toplumu ayırtarak farklı kampların oluşturulmasına yol açtı. Cahil toplum komünizm korkusu nedeniyle ne yapacağını bilemez hale geldi. Artık sağlıklı düşününebilmesi olanaklı değildi. Özgür ve çağcıl düşünme hayal olmuş, korku tahtını kurmuştu. Düşün yaşamındaki gerileme insanımızın yaşamını ve davranışını olumsuz olarak etkiledi. Bu toplum o gün ekilenleri acı da olsa şimdi toplayıyor.

Komünizm değil, batının yarattığı komünizm korkusu ülkemiz insanının kimyasını ve beynin işlevini bozdu. Bu korku insanımızı birbirinden ayırtarak birbirlerine düşman olmalarına yol açtı. Ülke yönetimindeki beceriksizler, olayları önleyeceği yerde olayların felakete doğru ilerlemesine de seyirci kaldılar. Bu ülkenin temel sorunu eğitimse, sonraki sorunu da yönetimdeki yetersizliktir.

Demokrasinin yaşamalsal sigortaları demokrasinin zafları nedenile çökmesine fırsat vermemelidir. Bu sigortalar;

1. Yazılı ve görsel medya

2. Üniversiteler

3. Gönüllü Kuruluşlar

4. İşçi ve işveren sendikaları

5. Devletin yasal güçleri'dir.

Bu sigortalar tarafsız çalışmazsa, o zaman demokrasi olmaktan çıkar, cehaletin işkencesine dönüsür. Demokraside çoğunluğun dediği değil, aklın ve bilimin dediği gerçekleştirilir. Demokraside çoğunluğun oyu ile iktidar olanlar, oy verenlerin değil bilimin öngördüğünü gerçekleştirmek durumundadır. Demokrasi şunu açıkça dile getiriyor "benim zaflarımı kullanarak ayakta duramazsınız". Maalesef bu ülkeye sigortalar bozuk olduğundan başkaları durumdan vazife çıkarmışlardır. Suç onlarda değil sigortalardır.

1960'lı yıllarda Ankara Tip çağdaş, Cumhuriyet'e ve Atatürk ilkelere, devrimlerine candan bağlı, muhafazakâr eğilimli hocaların hâkim olduğu bir ortamdı. Parmakla sayılacak kadar da aşırı uçlarda hocalarımız vardı. Zaman içinde üniversiteler de toplum mimarlarının uygulama alanı içine girdi. Hazırlanan senaryolardan üniversitelerimiz çok zarar gördü. Siyasetçiler kendilerini suçlayacağı yerde üniversiteleri suçladılar.

1960'lı yılların son döneminde tüm dünyada üniversite öğ-

ACI KAYBIMIZ
Bilim Dalımız Emekli Öğretim Üyelerinden
Prof. Dr. NİHAT SİPAHİ
Vefat etmiştir.
Merhumun cenazesi 22/7/2011 tarihinde
İstanbul Zincirlikuyu Camii'nde kılınacak ikindi namazını
takiben Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilecektir.
Merhuma Allah'tan rahmet,
kederli ailesine başsağlığı dileriz.
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Gastroenteroloji Bilim Dalı

rencileri daha iyi bir yaşam, daha güvenli, yaşanabilir bir dünya için sokaklara döküldü. Daha iyi, daha özgür bir eğitim için düşüncelerini sergilediler. Artık gençler insanca yaşamak istiyorlardı, batıl düşüncelerin esiri olarak yaşamak istemiyorduları.

Üniversite öğrencileri özgür ve çağcıl üniversite için tavır koymuşca; muhalifler komünizm geliyor diye harekete geçtiler. 1968'liler özgür ve çağcıl üniversitenin yanı sıra, sömürünün olmadığı, yeni bir dünya istemeye de hakları olduğuna inanmışlardı. Tutucu ve muhafazakâr kesim ile gericiler bu yeni düşüncelerden rahatsız olarak açık veya gizli tavır koydular.

Öyle olunca da sürtüşmeler kökünlere rek sosyal barış bozuldu. Böylece çöküşün ilk sesleri duyulmaya başladı. Bizlerse tıp eğitimi ve asistanlığın ağır yükü altında başımızı kaldırımadık.

Toplumsal rüzgârlar zaman zaman firtinaya dönüşse de üniversiteler sigorta görevini yapamamıştır. Hocalarımızın çoğu part-time çalışsa da eğitime çok

ACI KAYBIMIZ

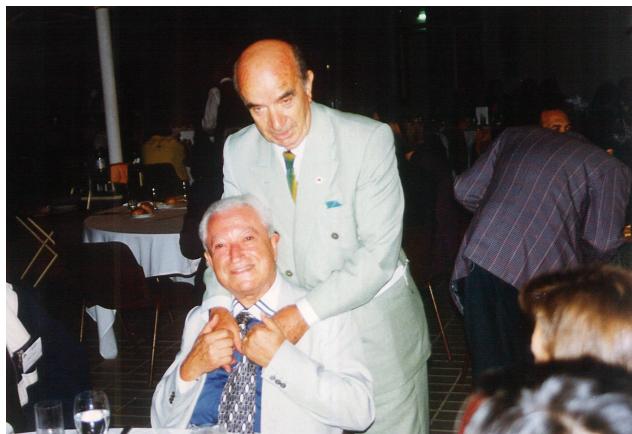
Çok sevgili babamız, merhume Makbule SİPAHİ'nin değerli eşi,

Prof.Dr. Nihat SİPAHİ'nin

vefat ettiğini teessürle bildiririz.

Cenaze 22 Temmuz 2011 Cuma günü Zincirlikuyu Camii'nde kılınacak ikindi namazına müteakip İstanbul Kilyos Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.

Evlatları Esat ve Erdal SİPAHİ

önem veren insanlardı. Özellikle kliniğimizin kurucu hocaları Prof. Dr. Zafer Paykoç ve Prof. Dr. Hamdi Aktan'ın Türk tıbbındaki aydınlanmaya büyük katkıları olmuştur. Onlar bilim adına konuşacak özelliklere sahip bilim adamları idi.

İç hastalıklarında yandal olarak gastroenterolojinin kuruluşu tam da o yıllarda, zor koşullarda gerçekleşmiştir. Ankara Tıp gastroenterolojinin ilk asistanları arasında yer alan hocamız Nihat Sipahi'nin de gelişimde katkısı olmuştur.

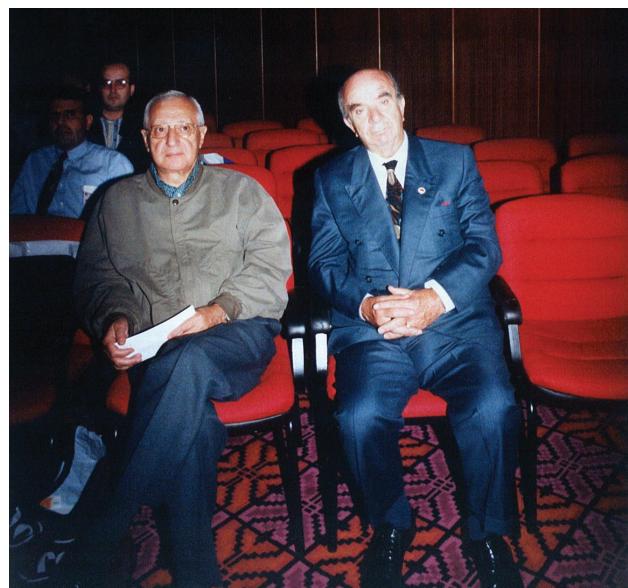
Ankara Tıp geleneğinde deontolojinin yeri önemlidir. Ankara Tıp Fakültesi hekimlerin aile ocağıdır. Ankara Tıp'ta hekimlere sevgi saygı yanı sıra, elden gelenin yapılması olağan bir yaklaşımındır. Ankara Tipli bu geleneği her yerde yaşatmaktadır. Doktorun doktora saygısının yittiği yerde artık tip yoktur.

Dünyadaki tam gün çalışma sistemine Türkiye maalesef ayak uyduramamıştır. Bu konuda üniversitelerimiz yapılması gerekeni yapmamışlardır. Bunun ülkemize çok fazla zararı olmuştur. Maalesef Ankara Tıp'ta da hükümete yakın olan öğretim üyeleri tam gün çalışmaya mani olmak için, dün de bugünde, anayasa mahkemesinde çadır kurmuşlardır. Bu yaklaşımın nedeni hastaneyi ve hastayı kullanmak ise felakettir. Bunların tam gün çalışmanın ne olduğu anlamaları mümkün değildir. Çünkü nerede olduklarının farkında değildir. Tam gün ise; üniversite eksenli bir aydınlanma ile ülkeyi çağdaş çizgiye taşımak için olmazsa olmazdır. Tam günü, bilimi bu toplumun yaşamına taşıyarak birlikte insanca yaşamamıza zemin hazırlayacak bir uygulama olarak algılamalıyız. Tam gün yalnız Tıp fakültelerinin değil, tüm üniversitelerin sorunudur. Tam gün olmadan üniversite olunamaz. Tam gün bilim insanların da insanca yaşamاسına ve saygınlamasına zemin hazırlayacaktır. İnsana çıkışları doğrultusunda değil düşünceleri doğrultusunda konuşması yaraşır. Tam gün eğitim hastaneleri içinde olmazsa olmazdır. Sonra onlar üniversiter sisteme entegre ol-

maları gereklidir. Siyasi oyuncak olarak kalamazlar. Çıkarların kendini soyutlamayan insanlar artık konuşmasın.

Nihat Sipahi hocam, Atatürk ilke ve inkılaplara bağlı demokrat, muhafazakâr bir insandı. Ben, hocalarımızın, bizleri düşüncelerimiz ve inançlarımız için yargıladığını ne gördüm, ne de hissettim. Onlar çalışmalarımızı, davranışlarımızı değerlendirdiler. Hocalarımız dengeli ve saygı olmamızın yanı sıra hep daha çok çalışmamızı isterlerdi. Bizim hocalarımız, hocalarından hep saygı ile bahsederlerdi. Hocalarımızın personelle ve hemşirelerle olan ilişkileri de hümanist bir çizgide idi. Hocalarımız ufak tefek kırgınlıkları tamir etmesini bilirler ve birlikte çalışma için gereken nezaketi de, zarafeti de gösterirlerdi. Akademik kimliği ve yaşama sınırsız saygıları vardı. Bizde Türkiye Cumhuriyeti gibi tüm insanları sevgi ve saygı ile kucaklamaya gayret gösterdik.

Prof. Dr. Nihat Sipahi 1955 yılında tıp fakültesini bitirerek ihitisas çalışmalarına başlamış, 1958'de iç hastalıkları uzmanı, 1962'de gastroenteroloji uzmanı, 1967'de doçent olmuş, 23.01.1978'de profesörlüğe atanmıştır. Hocamız 28.08.1997'de Ankara Tıp Gastroenteroloji Kliniği'nden emekli olmuştur. Hocamız, gastroenterolojinin kuruluş yıllarında gece gündüz çalışarak büyük yük taşımıştır. Kendisi, gastroenteroloji hizmetini emekli olduktan sonra da sürdürmüştür. Prof. Dr. Nihat Sipahi, Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesinde de gastroenterolojiyi kurarak başarılı çalışmalar yapmıştır. Hocamız üniversiter yaşamı seven ve kendinden yaşı hocalara sevgide, saygıda kusur etmeyen bir kişiliğe sahipti. Gençlerden de aynı yaklaşımı beklerdi.

Prof. Dr. Nihat Sipahi Türk Gastroenteroloji Derneği’nde yıldarca görev yapmıştır. Hocamız 1995 yılında kurulan Gastrointestinal Endoskopi Derneği’nin kuruluşuna ön ayak olmuş ve ilk başkanlığını da yapmıştır.

Son yıllarda üniversiter yaşamdaki sıkıntılar akademik personelin ilişkilerini de etkilemiştir. Üniversiter yapı her yönüyle bozulmuştur. Akademik yaşama siyasetin ve inanç sistemlerinin girmesi nedeniyle oluşan çelişkili ortam insanı ilişkileri de olumsuz şekilde etkilemiştir. Üniversiteler bilgi üretilen yerler olmaktan çıkmış; çıkar paylaşımı yapılan yerler haline gelince ilişkiler de bozulmuştur. İnsanlar birbirleriyle sürtüşmekten, hocaları ve hastaları ile ilgilenmeye zaman bulamamışlardır. Bilimsel düşün ve araştırma rafa kaldırılmıştır. Akademik ortamda huzur kalmamıştır.

Hocamın 21 Temmuz 2011 tarihinde öldüğü haberini alınca kendimi suçladım, “yeterince ilgilenebildik” dedim. Cenazeinde olmaliydım, olmadım. Hem çok uzaklarda idim, hem de ciddi şekilde rahatsızdım. Orada olmaliydım, çok acı OLA MADIM.

Her toplum ihtiyaçlarını tespit ederek örgütlenmek durumundadır. Bazen yaşamın son dönemi çok sıkıntılı ve acı geçebilir, bu durumlardaki sorunların hafifletilmesi için duyarlı olmalıyız ve örgütlenmeliyiz. Bu nedenle gönüllü kuruluşların güçlendirilmesine destek vermemiyiz. Gönüllü kuruluşları yıkma çalışanlara fırsat vermemeliyiz. Uzmanlık derneklerinin “Hekimlerin yaşamlarındaki son periyod nasıl geçmekte dir?” konusunda bilimsel bir çalışma yapmasında yarar vardır.

Çocuk doğduğunda annesinin yardımını olmazsa, yaşaması olası değildir. Annesi onun elinden tutacaktır. Gençlerin de biri elinden tutmazsa, yolunu şaşırır hedefe varamaz. Gençliğimizde bizim elimizden tutan hocalara saygıda ve sevgide

kusur etmememiz gereklidir. İnsan ne yaparsa kendine yapar. Görevini yapamayan insan aynaya baktan korkar.

Yaşamın amacı kâinattaki yaşam döngüsüne katkıda bulunmaktadır. Yaşamın devamlılığı için doğaya ve insana saygı, sevgi esastır. Biyolojik varlıkların devamlılığı için kâinatta yeni yaşam ortamları bulmak veya oluşturmakta var olmanın sorumluluğudur. Yaşamın sürekliliğini sağlamak insanın görevidir çünkü akıllı olan odur. İnsan kendini ve doğayı okudukça sorunlara çözüm bulacaktır.

“Yeter ki sen ülken için çalış ülken senin için yolculüğün sonda elinden geleni yapar” diyen ülkeler var. O ülkeler yaşıtlarına krallar gibi bakıyorlar (İskandınav ülkeleri).

Bazları yaşamlarında kendisi ve ailesi öncelikli bir yaşamı tercih ederken bazıları da devletin çalışanı olur, ülkesine öyle hizmet eder. Devlette onun için gerekeni yapar. Devlet kendi çalışanını koruyup kollayamaz ise devamlılığı sağlayamaz. Bir ülke kendi çocuklarını yemeye, küçük düşürmeye başlarsa bilin ki ülke hasta demektir.

Devlet, çalışanını, vatandaş birbirini anlamalıdır. Devlet herkes için vardır. Devlet unutkan olamaz.

Öyle bir dünya, anlamak hem zor hem kolay, ölen ölene, sessizce çekip gidiyorlar ve süratle unutuluyorlar. Bir de yaşarken ölenler ve ölüyken yaşayanlar var. Hepsi yapılacak çok işim var diyor dinleyen yok, yarı bırakıp gidiyorlar. Oysa hepsi binlerce yıl yaşamak istiyordu gerçekten. Cemal Süreya doğru söylemiş “Her ölüm erken ölümdür” diye. İnsan kendini yönetebiliyor ve sorunlarını çözebiliyorsa ölüme ihtiyacı yoktur. İnsan kendine yetemiyor, akıl ve fikir almış başını gitmişse, yalnız olanın insana ihtiyacı vardır. İnsanın ölüme değil, insana ihtiyacı olduğunu unutmaya lâzımdır.

Yaşamın anlamı, yaşamı anlamlı kılmaktır. Yaşamı anlamlı kılmak için kendimizi ve doğayı okuyup insanoğlunun varoluş serüvenini anlamaya çalışmalıyız. Kâinatın merkezine insan koyarsanız her şey daha iyi anlaşılır hale gelir.

Hocam Prof. Dr. Nihat Sipahi ülkesine ve milletine bilim adamı olarak görevini yaptı. Hocam iki oğlunun da eğitimi için elinden gelen tüm çabayı göstermiştir. Hocanın ölümü insanın içine acı veriyor. Hocam, tanrıının rahmeti üstüne olsun. O dünyada nur içinde, huzur içinde var ol!!

Saygılarımla
Prof. Dr. Ali ÖZDEN